

มองพนันฟุตบอล ผ่านเครื่องมือเศรษฐศาสตร์

VIEWING FOOTBALL BETTING THROUGH ECONOMIC INSTRUMENTS

วิษณุ วงศ์สินศิริกุล*

Visanu Vongsinsirikul*

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปริญญาเอก หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

* Assistant Professor and Ph.D., Economics Program, College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

* Email: iamvisanu@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่ตัดสินใจเข้าสู่ตลาดเกมพนันฟุตบอล 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่และค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอล และ 3) ศึกษาความยืดหยุ่นอุปสงค์ในการเล่นพนันฟุตบอลต่อรายได้ (Income Elasticity) รวมไปถึงอุปสงค์ที่คาดหวังต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Gambling Pent-Up Demand)

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ว่า 1) นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชายที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค โดยอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง นักศึกษาที่มีรายได้ส่วนตัวเพิ่มขึ้นและรายจ่ายส่วนตัวลดลง มีโอกาสที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้น 2) นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลที่มีรายจ่ายส่วนตัวในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มของการวางแผนเงินเดิมพันต่อครั้งและความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่นักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น และนักศึกษามีรายได้ส่วนตัวเพิ่มขึ้นจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลลดลง นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลผ่านเว็บไซต์รับแทงพนันจะวางแผนเงินเดิมพันและมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่านักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลผ่านโต๊ะพนันบอล 3) หากประเทศไทยอนุญาตให้มีร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมาย การเล่นพนันผ่านร้านรับพนันถูกกฎหมาย (อุปสงค์ที่คาดหวังหรือ Pent-Up Demand) ถือเป็นสินค้าบริการที่มีค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ต่ำ โดยหากรายได้ของนักศึกษที่เล่นพนันฟุตบอลเพิ่มขึ้น 1 บาท นักศึกษาจะวางแผนเดิมพันผ่านร้านรับพนันฟุตบอลถูกกฎหมายเพิ่มขึ้น 0.40 บาท

คำสำคัญ: เกมพนันฟุตบอล เว็บไซต์พนันฟุตบอล โต๊ะพนันบอล ความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ อุปสงค์ที่คาดหวัง

Abstract

The objectives of this research are: 1) to determine the characteristics of university students who participate in the football betting; 2) to examine the factors which affect the gambling frequency and the gambling expenditures on football betting; and 3) to investigate the income elasticity of demand for football betting and estimate the pent-up demand for legal football betting.

The empirical results can be concluded that 1) most students who participate in football betting are male, living with their parents, and studying at the universities which are located in the rural areas. The increase of students' personal income and the decrease of students' daily expenditures lead to increase the opportunity of students' football betting. 2) Students who have high daily expenditures will spend more and frequently gamble on football betting whereas students who have an increase in family's income and personal income will have a low rate of football betting. However, students who bet through football gambling websites have a higher rate of gambling frequency and gambling expenditures than students who gamble with gambling operator (offline football betting). 3) The result of pent-up demand for legal football betting, with respect to the personal income, is positive and inelastic. It can be interpreted that if students' personal income goes up 1 Baht, the expenditure on legal football betting, if the government legalises the football betting, will go up 0.40 Baht on average.

Keywords: Football Betting, Football Gambling Websites, Football Gambling Operators, Income Elasticity of Demand, Pent-Up Demand

บทนำ

การพนันถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเกือบทุกสังคม ทุกวัฒนธรรมของหลายประเทศบนโลกใบนี้ เปรียบเสมือนกิจกรรมอื่นทั่วไป กิจกรรมการพนันสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ที่มนุษย์ที่รักความเลื่องต้องการจะพนันผลของเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น นิยามของการเล่นพนันนั้นมีความแตกต่างกันขึ้นกับแต่ละวัฒนธรรม อย่างเช่นวัฒนธรรมตะวันตกมักนิยามการเล่นพนันคือ การวางเดิมพันเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่าต่อผลลัพธ์ที่ไม่แน่นอนของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งซึ่งโดยมากจะเป็นเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในเวลาอันใกล้ แม้จะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่ากิจกรรมการพนันนั้นก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบในวงกว้าง แต่ก็มิอาจปฏิเสธว่า กิจกรรมนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในหลายสังคม ดังจะเห็นได้จากความนิยมในการเล่นพนันเพิ่มสูงขึ้นในเกือบทุกประเทศ (Manzin & Biloslavo, 2008; Wood & Williams, 2007)

กล่าวได้ว่าประเด็นเรื่องการพนันและการเล่นพนันถือเป็นประเด็นที่สร้างปัญหาให้กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการเล่นพนันในกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา (วิชฌ วงศ์สินศิริกุล, 2555; สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ, 2557; สรชัย พิศาลบุตร, มนฤดี กิรติพรานนท์, กมลทิพย์ อาร์ธอส, และวิชฌ วงศ์สินศิริกุล, 2557) ซึ่งไม่สามารถปฏิเสธว่า เยาวชนกลุ่มนี้คือกำลังหลักของประเทศ หากบุคคลกลุ่มนี้ฝักใฝ่หรือมุ่มแต่แสวงหาความสนุกจากการเล่นพนัน ย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวอย่างแน่นอน อย่างน้อยที่สุดย่อมส่งผลให้ระดับความสามารถในการผลิต (Productivity) ของประเทศลดลงในอนาคตอย่างมีอาจหลีกเลี่ยง

จากผลการสำรวจของ สรชัย พิศาลบุตร และคณะ (2557) พบว่า มีเยาวชนไทยในปี พ.ศ. 2556 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาถึงเกือบร้อยละ 30 หรือราว 530,000 คน ที่ยอมรับว่า เคยเล่นการพนัน โดยเกมพนันที่เป็นที่นิยม 5 อันดับแรก คือ เกมพนันไพ่ บิงโก หว่ยใต้ดิน สลากกินแบ่งรัฐบาล และพนันฟุตบอล ตามลำดับ

การศึกษาค้นคว้านี้จะมุ่งศึกษาคุณลักษณะ และพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยจะใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติ (Econometrics) ในการศึกษา เหตุที่เลือกศึกษาเกมพนันฟุตบอลเพราะเกมพนันประเภทนี้มีวงเงินพนันหมุนเวียนสูงที่สุดและเป็น 1 ใน 5 ประเภทพนันที่เป็นที่นิยมในกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรี (สรชัย พิศาลบุตร และคณะ, 2557) ทั้งนี้ผลการศึกษาคงสร้างความเข้าใจในเรื่องการพนันฟุตบอลให้กับสังคมได้อย่างถูกต้อง และยังนำไปสู่ข้อเสนอต่อผู้กำหนดนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มเยาวชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่ตัดสินใจเข้าสู่ตลาดเกมพนันฟุตบอล
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความถี่และค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอล
3. เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นอุปสงค์ในการเล่นพนันฟุตบอลต่อรายได้ (Income Elasticity) และอุปสงค์ที่คาดหวังต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Gambling Pent-Up Demand)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสำรวจในโครงการการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556: กรณีสถาบันการศึกษาของ สรชัย พิศาลบุตร และคณะ (2557) โดยประชากรคือ นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ประจำปีการศึกษา 2555 จาก 44 สถาบันการศึกษาซึ่งถูกคัดเลือกเนื่องจากทั้ง 44 สถาบันนี้มีความหลากหลายทางสาขาวิชาที่เปิดสอน และนักศึกษารวมถึงครอบครัวของนักศึกษาที่เรียนใน 44 สถาบันแห่งนี้มีความหลากหลายทางสภาพเศรษฐกิจสถาบันการศึกษาทั้ง 44 แห่งที่ถูกคัดเลือกนี้แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 12 สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏ 12 สถาบัน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 8 สถาบัน และมหาวิทยาลัยเอกชน 12 สถาบัน รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 2,199 ตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการสุ่มเลือกสถาบันการศึกษาในแต่ละประเภทด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือ การจับฉลากโดยในแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะกำหนดตัวอย่างจากประชากรในสายการเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ สายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสายสังคมศาสตร์ในสัดส่วน 3:3:4 ตามลำดับและในแต่ละชั้นภูมิจะเลือกตัวอย่างนักศึกษาโดยให้กระจายไปตามสาขาที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และเพศ ในสัดส่วนเท่าๆกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือทางเศรษฐมิติ โดย 1) ใช้ Logit Model ในการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาที่เล่นพนัน และปัจจัยที่ส่งผลให้นักศึกษาที่เล่นพนันตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอล เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Layton & Worthington ในปี 1999 ที่ใช้ Logit Model ในการประเมินคุณลักษณะของผู้ที่มีแนวโน้มจะซื้อบริการการพนัน หรืองานวิจัยของ Pugh & Webley ในปี 2000 ที่ใช้เครื่องมือนี้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ที่ซื้อสลากล็อตเตอรี่โดยโมเดลที่ใช้ทดสอบผลคือ $G_i = \beta_0 + \sum_j \beta_j \chi_j + u_i$; G_i = การมีส่วนร่วมในการเล่นพนัน, β_0, β_j = กลุ่มตัวแปรสัมประสิทธิ์ที่จะถูกประเมิน, χ_j = กลุ่มตัวแปรอิสระ, u_i = ค่าความแปรปรวน และ 2) ใช้ Tobit Model ในการประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่และค่าใช้จ่ายในการเล่นพนัน

ฟุตบอลซึ่งการใช้เครื่องมือนี้พัฒนาและดัดแปลงมาจากงานศึกษาของ Kitchen & Powells ในปี 1991 ซึ่งในงานนั้นเป็นการศึกษาความต่างของปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการใช้จ่ายเพื่อซื้อล็อตเตอรี่ของประเทศแคนาดา โดย Kitchen & Powells (1991) ได้ระบุว่า ตัวแปรตามที่ถูกจำกัด (Limited Dependent Variable) จะเกิดขึ้นเมื่อตัวแปรตามนั้นมีค่าเป็นบวกและศูนย์ เช่นการใช้จ่ายในการซื้อล็อตเตอรี่ ค่าใช้จ่ายไม่สามารถมีค่าเป็นลบและศูนย์ได้ แต่จะมีค่าเป็นศูนย์ (ในทางสถิติ) ก็ต่อเมื่อบางตัวอย่างที่ถูกสำรวจไม่ยอมระบุคำตอบ เช่นเดียวกับความถี่ในการเล่นพนันที่ไม่สามารถมีค่าเป็นศูนย์หรือเป็นลบได้ แต่จะมีค่าเป็นศูนย์ (ในทางสถิติ) ก็ต่อเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามไม่ยอมระบุคำตอบโดยโมเดลที่ใช้ทดสอบผลคือ $F_i = \beta_0 + \sum_j \beta_j \chi_j + u_i$; F_i = ความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอล, β_0, β_j = กลุ่มตัวแปรสัมประสิทธิ์ที่จะถูกประเมิน, χ_j = กลุ่มตัวแปรอิสระ, u_i = ค่าความแปรปรวนและโมเดล $E_i = \beta_0 + \sum_j \beta_j \chi_j + u_i$; E_i = ค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอล, β_0, β_j = กลุ่มตัวแปรสัมประสิทธิ์ที่จะถูกประเมิน, χ_j = กลุ่มตัวแปรอิสระ, u_i = ค่าความแปรปรวน

2) แบบสอบถามโดย ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามจะเป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีการสอบถามถึงศาสนาที่นับถือ รายได้และแหล่งที่มาของรายได้ เช่น จากครอบครัว การทำงาน หรือทุนการศึกษา/ทุนกู้ยืม รายจ่ายประจำ รวมไปถึงการพักอาศัยกับใคร เช่น ญาติ บิดา/มารดา เพื่อน เป็นต้น ส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามจะเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นพนัน เช่น สมาชิกในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน เล่นพนันหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามเองเคยเล่นพนันหรือไม่ รวมถึงเหตุผลของการตัดสินใจเล่นหรือไม่ เล่นพนัน เป็นต้น ในส่วนที่ 3 เป็นส่วนของการสำรวจพฤติกรรมการเล่นพนัน ในแต่ละประเภทเกมพนันที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการเล่นพนันในรอบปีที่ผ่านมา ลักษณะของคำถามเช่น เล่นพนันทายผลฟุตบอลมากี่ปี เล่นพนันผ่านช่องทางใด ความถี่ในการเล่นพนัน จำนวนเงินที่เล่นพนัน รวมไปถึงความคาดหวังที่จะเล่นพนันหากมีร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมายในประเทศไทย เป็นต้น ส่วนที่ 4 เป็นเรื่องของผลกระทบที่ได้รับจากการเล่นพนันในรอบปีที่ผ่านมา เช่น เคยประสบปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนันหรือไม่ เคยเล่นพนันเพื่อต้องการได้เงินที่เสียไปคืนมาหรือไม่ เป็นต้น และส่วนสุดท้ายของแบบสอบถามเป็นความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพนัน เช่น เห็นด้วยหรือไม่กับการมีบ่อนพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย คิดเห็นอย่างไรในประเด็นที่ว่าการเล่นพนันทายผลฟุตบอลก่อให้เกิดหนี้สิน เป็นต้น โดยคำตอบที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในส่วนนี้ จะเป็นช่วงระดับความคิดเห็น ซึ่งมีด้วยกัน 5 ระดับ คือ เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. คุณลักษณะและประสบการณ์การพนันของนักศึกษาที่ตัดสินใจเข้าสู่ตลาดการพนันฟุตบอล

ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 2,199 คน มีนักศึกษาที่ยอมรับว่าเล่นพนันในรอบ 1 ปีก่อนทำการสำรวจ ทั้งสิ้น 642 คน ผลการศึกษาระบุว่า เป็นนักศึกษาชายที่เล่นพนันฟุตบอลมากกว่านักศึกษาหญิง โดยโอกาสในการเล่นพนันของนักศึกษาชายมีมากกว่านักศึกษาหญิงที่ระดับร้อยละ 32 และส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยภูมิภาคมากกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยใน กทม. และปริมาณผลซึ่งโอกาสในการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาในภูมิภาคมีสูงกว่านักศึกษาใน กทม. และปริมาณผลร้อยละ 8 ทั้งนี้

เป็นเพราะการเล่นพนันฟุตบอล และผู้ให้บริการรับแทงพนันฟุตบอลหรือเจ้ามีอนั้นกระจายไปทั่วประเทศ ดังนั้นสัดส่วนผู้เล่นพนันที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคย่อมสูงกว่าผู้เล่นพนันที่อาศัยอยู่ใน กทม. และปริมาณผล นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับเพื่อน มีแนวโน้มที่จะไม่เล่นพนันฟุตบอลเมื่อเทียบกับนักศึกษาที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง โดยโอกาสของการไม่เล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษากลุ่มแรกมีสูงกว่าโอกาสของการไม่เล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษากลุ่มที่สองเกือบร้อยละ 15 สาเหตุเนื่องจากนักศึกษาที่อาศัยอยู่กับเพื่อนและเล่นการพนันมักนิยมเกมพนันที่สะดวก เข้าถึงง่าย และใช้เวลาไม่มากนักในการรู้ผลพนันอย่าง “เกมพนันไฟ” สรชัย พิศาลบุตรและคณะ (2557) ชี้ให้เห็นว่า เกมพนันไฟถือเป็นเกมพนันที่ได้รับความนิยมสูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่นิยมเล่นการพนัน โดยจะเล่นพนันกันเองในหมู่เพื่อนฝูง ตามหอพักนักศึกษาหรือบ้านเช่าที่อาศัยอยู่รวมกันระหว่างเพื่อนซึ่งนักศึกษานี้นิยมเล่นพนันและอาศัยอยู่กับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ย่อมไม่สะดวกในการเล่นการพนันประเภทนี้ นักศึกษาจะมีโอกาสเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้นหากรายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น รายได้ส่วนตัวของนักศึกษาเพิ่มขึ้น และรายจ่ายส่วนตัวของนักศึกษาลดลง ผลการสำรวจของสรชัย พิศาลบุตรและคณะ ในปี 2557 พบว่า รายจ่ายสำหรับการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 90 ของรายได้โดยประมาณ และร้อยละ 92 ของนักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลระบุว่าแหล่งรายได้หลักที่ได้รับประจำเดือนมาจากครอบครัว ดังนั้นรายได้ครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อโอกาสในการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา และถ้านักศึกษาสามารถลดรายจ่ายส่วนตัวลงได้ ซึ่งเสมือนมีรายได้ส่วนตัวเพิ่มสูงขึ้นก็อาจนำเงินส่วนที่เหลือไปเล่นพนันฟุตบอล

นักศึกษาที่เคยเล่นพนันเกินกว่าความสามารถในการจ่ายหากเสียพนัน มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีพฤติกรรมเช่นนี้ที่ระดับความน่าจะเป็นร้อยละ 9 สาเหตุมาจากโครงสร้างของเกมพนันฟุตบอลเอื้อให้ผู้เล่นพนันส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องใช้เงินสดในการวางเดิมพันล่วงหน้า ถ้าเป็นการเล่นพนันผ่านโต๊ะพนันบอล ผู้เล่นพนันและเจ้ามีอจะเดิมพันกันด้วยปากเปล่า และจะตกลงชำระหนี้พนันกันภายหลังซึ่งโดยมากจะเป็นลับตาทีละครั้งสำหรับการเล่นพนันผ่านเว็บไซต์พนัน แม้ส่วนใหญ่ผู้เล่นพนันมักต้องโอนเงินสดเข้าบัญชีพนันของตนก่อนก็ตาม แต่เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นพนันและเจ้าของเว็บไซต์พนันได้รับการพัฒนาจนเกิดความไว้วางใจกัน ผู้เล่นพนันก็จะได้รับการอนุมัติให้เล่นพนันเกินวงเงินบัญชีพนันของตนได้ (วิษณุ วงศ์สินศิริกุล, 2555)

สรชัย พิศาลบุตรและคณะ (2557) ยังระบุด้วยว่า จำนวนนักศึกษามากที่สุดที่ยอมรับในประเด็น “เคยเล่นพนันเพียงเพื่อต้องการเงินที่เสียไปกลับคืนมา” ซึ่งเป็นประเด็นที่สะท้อนถึงการเสพติดพนันเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอล หวยไต้ดิน และพนันตู้ม้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคั้งนี้ว่า นักศึกษาที่เคยถูกตักเตือนหรือถูกบอกให้ลดหรือเลิกเล่นการพนัน เป็นนักศึกษาที่เล่นการพนันฟุตบอล โดยโอกาสในการเล่นพนันของนักศึกษากลุ่มนี้มีมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยถูกตักเตือนในเรื่องนี้อยู่ที่ระดับร้อยละ 12 และสอดคล้องกับกลุ่มนักศึกษาที่เคยถูกลงโทษจากการเล่นพนัน จะเป็นกลุ่มที่ไม่เล่นพนันฟุตบอลโดยโอกาสของการเลือกที่จะไม่เล่นพนันฟุตบอลมีมากกว่ากลุ่มของนักศึกษาที่ไม่เคยได้รับโทษอยู่ที่ร้อยละ 8 เช่นเดียวกับนักศึกษาที่เคยรู้สึกผิดต่อการเล่นพนันของตนเองจะมีแนวโน้มที่จะไม่เล่นพนันฟุตบอล โดยโอกาสของการไม่เล่นพนันฟุตบอลมีสูงกว่าราวร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ไม่เคยรู้สึกผิดต่อการเล่นพนันของตนเอง นั่นหมายความว่า นักศึกษาที่ไม่เคยรู้สึกผิดต่อการเล่นพนันของตนส่วนใหญ่จะเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งแนวคิดนี้ล้อแหลมต่อการนำไปสู่การเสพติดพนันผลทางสถิติตารางที่ 1 (แสดงเฉพาะค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ตารางที่ 1 คุณลักษณะและประสบการณ์การเล่นของนักกีฬาที่ตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอล
(จำนวนตัวอย่าง 642 คน)

ตัวแปร	เล่นการพนันฟุตบอล			ค่าผลกระทบหน่วย สุดท้าย (Marginal effects)
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าความแปรปรวน	ค่าสถิติ Z	
เขตพื้นที่	0.61***	0.24	2.51	0.08
เพศ (0 = ชาย 1 = หญิง)	-2.51***	0.33	-7.48	-0.32
รายจ่ายส่วนตัว	-0.39*	0.21	-1.80	-0.05
รายได้ครอบครัว	0.28**	0.14	1.93	0.04
พักอยู่กับเพื่อน	-1.07***	0.41	-2.60	-0.14
เคยเล่นพนันเกินกว่า ความสามารถในการจ่าย	0.61**	0.29	2.12	0.09
เคยถูกเตือนหรือถูกบอก ให้ลดหรือเลิกเล่น การพนัน	0.83***	0.26	3.22	0.12
เคยรู้สึกผิดกับการเล่น พนันของตัวเอง	-0.53**	0.25	-2.12	-0.08
เคยถูกลงโทษจาก การเล่นการพนัน	-0.55*	0.34	-1.61	-0.08

(***) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 (***) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (*) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 (เขตพื้นที่ 0 = กทม. และปริมาตร 1 = ภูมิภาค, ทุกตัวแปรด้านประสบการณ์การเล่น 0 = ไม่เคย 1 = เคย)

2. คุณลักษณะประสบการณ์การเล่น และความคิดเห็นด้านการพนันของนักกีฬาที่เกี่ยวข้องกับความถี่และค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอล

ในจำนวนนักกีฬา 642 คนที่ระบุว่าเล่นพนันในรอบ 1 ปีที่ทำการสำรวจ มี 126 คนที่ยอมรับว่าเล่นพนันฟุตบอล ผลการทดสอบความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลโดยใช้ Tobit Model เป็นเครื่องมือ ดังแสดงในตารางที่ 2 (แสดงเฉพาะค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ) พบว่า นักกีฬามีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลเฉลี่ย 16 สัปดาห์ต่อปี นักกีฬาที่ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น และนักกีฬาที่มีรายได้อื่นๆเพิ่มขึ้นจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบที่ว่า หากนักกีฬามีรายจ่ายส่วนตัวในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น แนวโน้มของความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลจะเพิ่มสูงขึ้นด้วย จึงกล่าวได้ว่า นักกีฬาจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาทางการเงินจากการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่ไม่เพียงพอ มักใช้การเล่นพนันฟุตบอลเป็นทางออกในการแก้ปัญหา และการเล่นพนันที่ไม่ต้องใช้จ่ายเงินวางเดิมพันล่วงหน้า ยิ่งทำให้นักกีฬาสามารถเล่นพนันฟุตบอลได้เกินกว่าความสามารถที่จะชำระหนี้พนันหากเสียพนัน

ตารางที่ 2 คุณลักษณะประสพการณ์การเล่น และความคิดเห็นด้านการพนันที่เกี่ยวข้องกับความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา (จำนวนตัวอย่าง 126 คน)

ตัวแปร	ความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอล		
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าความแปรปรวน	ค่าสถิติ Z
เขตพื้นที่	4.83**	2.71	1.79
เพศ (0 = ชาย 1 = หญิง)	-10.16***	4.06	-2.50
รายได้ส่วนตัว	-0.00***	0.00	-2.95
รายจ่ายส่วนตัว	0.00***	0.00	3.00
รายได้ครอบครัว	-4.70***	1.26	-3.74
พักอยู่กับเพื่อน	-15.51***	4.45	-3.49
คนใกล้ชิดเล่นพนัน (0 = ไม่เล่น 1 = เล่น)	7.88***	2.79	2.83
เคยรู้สึกประสพปัญหาจากการเล่นพนัน	-6.56**	3.52	-1.86
เคยประสพปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนัน	15.48***	4.46	3.47
เคยรู้สึกผิดกับการเล่นพนันของตัวเอง	-6.25***	3.01	-2.08
มีผลกระทบต่อครอบครัว	3.55***	1.45	2.44
ให้พนันฟุตบอลเป็นการพนันที่ถูกกฎหมาย	-4.23***	1.97	-2.14
เล่นพนันเป็นวิธีได้เงินแบบง่ายและเร็ว	-2.20***	1.04	-2.11

(***) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 (***) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (*) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 (เขตพื้นที่ 0 = กทม. และปริมาตร 1 = ภูมิภาค, ทุกตัวแปรด้านประสพการณ์การเล่น 0 = ไม่เคย 1 = เคย) (ความคิดเห็นด้านการพนันมี 5 ระดับ ความคิดเห็นที่ "ไม่เห็นด้วย" เท่ากับ 1 และความคิดเห็นที่เห็นด้วยเท่ากับ 5)

นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับเพื่อนจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลน้อยกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปที่ว่า โอกาสในการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่อาศัยอยู่กับเพื่อนน้อยกว่าโอกาสในการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มแรกมีโอกาสในการเข้าถึงเกมพนันประเภทอื่นมากกว่าการเล่นฟุตบอล ยิ่งกว่านั้นนักศึกษากลุ่มแรกมีเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอลจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูงเพราะนักศึกษากลุ่มแรกมีโอกาสมากในการเข้าถึงการเล่นพนันฟุตบอล

นักศึกษาที่ไม่เคยรู้สึกผิดกับการเล่นพนันของตัวเอง นักศึกษาที่ไม่เคยรู้สึกประสพปัญหาจากการเล่นพนัน นักศึกษาที่รู้สึกว่าการครอบครัวยังได้รับผลกระทบจากการเล่นพนันของตน รวมไปถึงนักศึกษาที่เคยประสพปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนัน นักศึกษาเหล่านี้ล้วนมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูง จะเห็นได้ว่านักศึกษากลุ่มนี้ส่วนหนึ่งยังไม่เห็นหรืออาจไม่ยอมรับถึงโทษภัยของการเล่นพนันฟุตบอล โดยพิจารณาจากความเชื่อที่ว่าไม่รู้สึกผิดต่อการเล่นพนัน หรือยืนยันและมั่นใจว่าไม่เคยประสพ

ปัญหาจากการเล่นพนัน หรือแม้กระทั่งนักศึกษาที่ยอมรับว่าได้สร้างปัญหาให้กับครอบครัวจากการเล่นพนันของตน แต่ก็ยังมุ่งมั่นที่จะเล่นพนันฟุตบอลต่อไปและบ่อยมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เคยประสบปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนัน กลับเล่นพนันฟุตบอลค่อนข้างถี่ ซึ่งผลทดสอบนี้สอดคล้องกับผลทดสอบที่ว่า นักศึกษาที่เล่นพนันเพียงเพื่อต้องการเงินที่เสียไปกลับคืนมา มักเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอล ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่น่าจะเสพติดการพนัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า โทษภัยหนึ่งของการเล่นพนันฟุตบอลคือ การเสพติดพนันโดยที่ผู้เล่นพนันอาจไม่รู้ตัว เพราะเชื่อมั่นว่าตนนั้นไม่เคยประสบปัญหาใดๆ จากการเล่นพนันเกมพนันประเภทนี้ หรือผู้เล่นพนันส่วนหนึ่งอาจยอมรับว่าประสบปัญหา เช่นปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนัน แต่ก็ยังคงใช้การเล่นพนันฟุตบอลเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ซึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงการเสพติดพนันฟุตบอลนั่นเอง

การศึกษานี้ยังแสดงให้เห็นถึงความล้มพินิจในการแก้ปัญหาทางการเงินซึ่งมีผลมาจากการเล่นพนัน และความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอล โดยแบ่งนักศึกษาที่ประสบปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนันฟุตบอลออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่แก้ปัญหาด้วยการนำทรัพย์สินไปขาย 2) กลุ่มที่แก้ปัญหาด้วยการนำทรัพย์สินไปจำนำ และ 3) กลุ่มที่แก้ปัญหาด้วยการกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่น ผลปรากฏว่า กลุ่มที่นำทรัพย์สินไปจำนำจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่ากลุ่มที่แก้ปัญหาด้วยการกู้ยืมเงิน ในขณะที่กลุ่มที่นำทรัพย์สินไปขายจะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลน้อยกว่ากลุ่มที่แก้ปัญหาด้วยการกู้ยืมเงิน ซึ่งอธิบายได้ว่า การนำทรัพย์สินที่ตนมีไปจำนำเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายหลังจากประสบปัญหาย่อมทำได้ง่ายกว่าการกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่น และยิ่งการเล่นพนันฟุตบอลสามารถเล่นพนันได้โดยไม่ต้องใช้เงินวางเดิมพันล่วงหน้า นักศึกษาก็สามารถเล่นพนันได้เกินกว่าวงเงินที่ตนมีอยู่จริง และหวังว่าจะได้พนันเพื่อนำเงินไปไถ่ทรัพย์สินคืน ซึ่งสอดคล้องกับผลทดสอบที่ว่า นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลจำนวนไม่น้อยเล่นพนันเพื่อให้ได้เงินที่สูญไปกลับคืนมา

เมื่อพิจารณาถึงความล้มพินิจระหว่างความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการพนันของนักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอล และความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลจะพบว่า นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลและมีความคิดเห็นว่าการเล่นพนันฟุตบอลควรได้รับอนุญาตให้เป็นสิ่งถูกกฎหมาย เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะวัตถุประสงค์หลักของการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาเหล่านี้ไม่ใช่เล่นพนันเพื่อให้ได้เงินที่เสียไปกลับคืนมา หรือประสบปัญหาทางการเงินจากการเล่นพนัน เพราะมิฉะนั้นแล้วการวางเดิมพันเพื่อเล่นพนันฟุตบอลจะต้องบ่อยครั้งมาก แต่อาจเป็นไปได้ที่นักศึกษากลุ่มนี้เล่นพนันฟุตบอลเพื่อหวังรายรับพิเศษ เพื่อการเลี้ยงชีพ เพื่อเพิ่มอรรถรสในการชมฟุตบอล รวมไปถึงเล่นพนันตามกระแสนิยม หรือคนใกล้ชิด เป็นต้น ดังนั้นนักศึกษากลุ่มนี้ย่อมต้องการให้การเล่นพนันฟุตบอลเป็นสิ่งถูกกฎหมาย เพราะไม่ต้องการทำสิ่งที่ผิดกฎหมายและไม่สามารถเล่นพนันได้บ่อยครั้งเนื่องจากการเล่นพนันผ่านร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมายจะต้องวางเงินเดิมพันล่วงหน้า หากแต่นักศึกษาเล่นพนันฟุตบอลเพราะเชื่อว่า การเล่นพนันเป็นวิธีที่ได้เงินมาแบบง่ายและรวดเร็ว

อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ยังทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอล (วงเงินเดิมพันที่นักศึกษาใช้เล่นพนันฟุตบอลต่อครั้ง) แม้หลายตัวแปรจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็ให้ผลทดสอบไปในทิศทางเดียวกันกับผลการทดสอบข้างต้น เช่น นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลและมีรายได้ส่วนตัวเพิ่มขึ้น จะวางเงินเดิมพันในการเล่นพนันฟุตบอลน้อยลง ในขณะที่นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลและมีรายจ่ายส่วนตัวเพิ่มขึ้น จะยิ่งวางเงินเดิมพันในการเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องของความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลนักศึกษาที่พักอาศัยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่านักศึกษาที่พักอาศัยกับเพื่อน ซึ่งคล้ายกับผลทดสอบที่ว่านักศึกษาที่พักอาศัยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลมากกว่านักศึกษาที่พักอาศัยกับเพื่อน

นักศึกษามีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูง มีแนวโน้มที่จะวางเงินเดิมพันในการเล่นพนันฟุตบอลค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลทดสอบที่ว่า นักศึกษาที่มีวงเงินเดิมพันสูงๆในการเล่นพนันฟุตบอลมักมีความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลสูงเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะความบ่อยครั้งในการเล่นพนันฟุตบอลเป็นสัญญาณหนึ่งของการเสพติดพนัน และเหตุผลหนึ่งที่นักศึกษามักเล่นพนันฟุตบอลบ่อยครั้งก็เพราะ

ต้องการได้เงินที่เสียไปกลับคืนมา ดังนั้นนักศึกษาที่มีความถึสูงในการเล่นพนันฟุตบอล จึงชอบที่จะวางเงินเดิมพันในการเล่นพนันค่อนข้างมาก

นักศึกษาที่เคยเป็นเจ้าของหรือตัวกลางในการรับแทงพนันฟุตบอล จะมีค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอลมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยข้องแวะกับการเป็นเจ้าของหรือตัวกลางในการให้บริการพนันฟุตบอล ทั้งนี้เป็นเพราะการเป็นเจ้าของหรือตัวกลางในการให้บริการพนันฟุตบอลนั้นก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้ให้บริการ ซึ่งงานวิจัยของวิชญ วงศ์สินศิริกุล (2555) ชี้ให้เห็นว่า หลังการก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ของธุรกิจพนันฟุตบอลซึ่งมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการสื่อสารคือ อินเทอร์เน็ตมาใช้กับการให้บริการพนันฟุตบอลจนเกิดเป็นธุรกิจเว็บไซต์พนันฟุตบอล ส่งผลให้ผู้เล่นพนันฟุตบอลจำนวนไม่น้อยนอกจากจะเป็นผู้เล่นพนันแล้วยังผันตัวเองมาเป็นผู้ทำหน้าที่เจ้ามือหรือตัวกลางในการรับแทงพนัน ซึ่งหลายคนยึดเป็นอาชีพเพราะสามารถสร้างรายได้ได้จำนวนไม่น้อย และโดยส่วนมากผู้ที่เป็นทั้งผู้เล่นพนัน และผู้ให้บริการพนันมักแบ่งรายได้ที่ได้จากการให้บริการพนันไปวางเดิมพันในการเล่นพนันฟุตบอลอีกต่อหนึ่ง เพราะผู้เล่นพนันเหล่านี้มักมีความเชื่อที่ว่า รายได้ที่ได้จากการให้บริการพนันนั้นได้มาง่าย ไม่ยากลำบากนัก ดังนั้นหากจะเสียเงินที่ได้นี้ไปกับการเล่นพนันฟุตบอล ก็ไม่มาเสียตาย แต่หากได้พนัน ก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

3. อุปสงค์ในการเล่นพนันฟุตบอลต่อรายได้ (Income Elasticity) และอุปสงค์ที่คาดหวังต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Gambling Pent-Up Demand)

จากผลการศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์ของค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ ไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติแต่ให้เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้และความต้องการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ารายได้ส่วนตัวของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอุปสงค์ต่อการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาก็จะเพิ่มตามไปด้วย

ในส่วนของอุปสงค์ที่ถูกคาดการณ์ หรือ Pent – up demand คือ ปริมาณอุปสงค์ต่อสินค้าหรือบริการที่เคยห่างหายไปจากตลาด แต่ปริมาณอุปสงค์กลับเพิ่มสูงขึ้นในช่วงเวลาต่อมา ซึ่งโดยมากมักเป็นช่วงเวลาหลังจากการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจ (“pent-up-demand,” n.d.; “Pent Up Demand,” n.d.) ในการศึกษาครั้งนี้ อุปสงค์ต่อการเล่นพนันฟุตบอลผ่านร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมาย เปรียบเสมือนอุปสงค์ต่อสินค้าหรือบริการที่ห่างหายไปจากตลาด หรือกล่าวได้ว่าเป็นอุปสงค์ที่ถูกคาดการณ์

ผลการทดสอบอุปสงค์ต่อการเล่นพนันฟุตบอลผ่านร้านรับแทงพนันถูกกฎหมาย มีนัยยะสำคัญทางสถิติโดย การเล่นพนันฟุตบอลผ่านร้านรับแทงพนันถูกกฎหมายเป็นสินค้าบริการที่มีค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ต่ำ กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้จะมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของเงินที่วางเดิมพันผ่านร้านรับแทงพนันถูกกฎหมาย โดยการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (หากรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท นักศึกษาที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่จะวางเดิมพันผ่านร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมายเพิ่มขึ้น 40 สตางค์ หรือ 0.40 บาท) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเล่นพนันฟุตบอลผ่านร้านรับแทงพนันถูกกฎหมายเป็นสินค้าบริการปกติ เพราะ หากสินค้าหรือบริการนั้นเป็นสินค้าหรือบริการปกติ ความต้องการในการบริโภคสินค้าหรือบริการนี้จะเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงของรายได้จะมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของเงินพนันที่วางเดิมพันผ่านร้านรับแทงพนันฟุตบอลถูกกฎหมายนั้นเป็นไปตามที่คาดการณ์ เพราะการเล่นพนันฟุตบอลผ่านร้านรับแทงพนันถูกกฎหมาย ผู้เล่นพนันจะต้องวางเดิมพันเป็นเงินสด ไม่มีระบบให้เล่นพนันแบบเครดิต ดังนั้นเป็นไปโดยยากที่ผู้เล่นพนันจะวางเงินเดิมพันมากกว่ารายได้ที่มี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาครัฐ เพื่อสร้างนโยบายในการป้องกันและปราบปราม รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทย ด้วยการสร้างนโยบายหรือกำหนดมาตรการให้สอดคล้องกับผลการศึกษาทั้งเรื่องของคุณลักษณะและพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา ยิ่งกว่านั้นงานศึกษานี้จะช่วยเสริมและเติมช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนันในประเทศไทยในมิติทางเศรษฐศาสตร์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพราะที่ผ่านมางานวิจัยของไทยที่เกี่ยวข้องกับการพนัน และใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติในการทำการศึกษายังมีอยู่อย่างจำกัดมาก

2. ข้อเสนอแนะต่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาคุณลักษณะพฤติกรรมและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่ตลาดการพนันฟุตบอลรวมถึงความถี่และค่าใช้จ่ายในการเล่นพนันฟุตบอลของบุคคลทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจในองค์รวม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทยต่อไป
- 2) ควรศึกษาวิจัยในประเด็นเหล่านี้ของเกมพนันประเภทอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกมพนันฟุตบอล ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันในประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

- ผาสูก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์, และนวนน้อย ตริรัตน์. (2543). *ทวย ช่อง บ่อน ยาบ้า: เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย*. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิชัญ วงศ์ลินศิริกุล. (2546). การพนันทางอินเทอร์เน็ต: ทายนะตัวใหม่ของสังคมไทย. ในสังคีต พิริยะรังสรรค์และคณะ. *เศรษฐกิจการพนัน: ทางเลือกเชิงนโยบาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล.
- วิชัญ วงศ์ลินศิริกุล. (2555). *พนันฟุตบอล: อมตะแห่งเกมพนัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ. (2557). *โครงการศึกษาวิจัยกิจการสลากกินแบ่งไทยเพื่อการพัฒนา: องค์ความรู้ กรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- สรชัย พิศาลบุตร, มนฤดี กิรติพรานนท์, กมลทิพย์ อาริธอส, และวิชัญ วงศ์ลินศิริกุล. (2557). *การศึกษาสถานการณ์พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556: กรณีศึกษาบ้านการศึกษ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- Kitchen, H. and Powells, S. (1991). Lottery expenditures in Canada: A regional analysis of determinants and incidence. *Applied Economics*, 23, 1845-1852
- Layton, A. and Worthington, A. (1999). The impact of socio-economic factors on gambling expenditure. *International Journal of Social Economics*, 26(1-3), 430-440
- Manzin, M. and Biloslavo, R. (2008). Online Gambling: Today's Possibilities and Tomorrow's Opportunities. *Managing Global Transitions*, 6, 95-110.
- Pugh, P. and Webley, P. (2000). Adolescent participation in the U.K. National lottery games. *Journal of Adolescence*, 23, 1-11
- Wood, T. R. and Williams, R.J. (2007). Problem gambling on the internet: Implications for internet gambling policy in North America. *New Media & Society*, 9, 520-542.
- Pent-up-demand. Retrieved July 2, 2015, from <http://www.businessdictionary.com/definition/pent-up-demand.html>
- Pent Up Demand. Retrieved July 2, 2015, from <http://www.investopedia.com/terms/p/pent-up-demand.asp>